

Υπόθεση C-329/23

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

25 Μαΐου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Verwaltungsgerichtshof (Αυστρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

9 Μαΐου 2023

Αναιρεσείων:

Sozialversicherungsanstalt der Selbständigen

Αναιρεσίβλητος:

Dr. W M

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Δίκαιο κοινωνικής ασφάλειας – Μη μισθωτή δραστηριότητα σε κράτος μέλος, κράτος του ΕΟΧ και τρίτη χώρα – Κανόνες συντονισμού – Δικαιοδοσία

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Εφαρμόζονται οι κανόνες του δικαίου της Ένωσης που αφορούν τον καθορισμό του εφαρμοστέου δικαίου στον τομέα της κοινωνικής ασφάλειας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 883/2004, σε συνδυασμό με τον κανονισμό (ΕΚ) 987/20, σε μια κατάσταση στην οποία πολίτης της Ένωσης ασκεί ταυτόχρονα επαγγελματική δραστηριότητα σε κράτος μέλος της ΕΕ, σε κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ (Λιχτενστάιν) και στην Ελβετία;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

2. Σε μια τέτοια περίπτωση, πρέπει ο κανονισμός (ΕΚ) 883/2004, σε συνδυασμό με τον κανονισμό (ΕΚ) 987/2009, να εφαρμόζεται κατά τρόπο ώστε το ζήτημα της εφαρμοστέας νομοθεσίας κοινωνικής ασφάλισης να εξετάζεται χωριστά, αφενός, στη σχέση μεταξύ του κράτους μέλους της ΕΕ και του κράτους της ΕΖΕΣ μέλους του ΕΟΧ και, αφετέρου, στη σχέση μεταξύ του κράτους μέλους της ΕΕ και της Ελβετίας και, κατά συνέπεια, να εκδίδεται χωριστό πιστοποιητικό όσον αφορά την εφαρμοστέα νομοθεσία;

3. Αποτελεί μεταβολή της «σχετικής καταστάσεως», κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 8, του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004, η έναρξη επαγγελματικής δραστηριότητας σε άλλο κράτος στο οποίο ο εν λόγω κανονισμός τυγχάνει εφαρμογής, έστω και αν εξ αυτού του λόγου δεν θα επερχόταν μεταβολή της εφαρμοστέας νομοθεσίας ούτε σύμφωνα με τον κανονισμό 883/2004 ούτε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1408/71 και η δραστηριότητα έχει τόσο δευτερεύουσα σημασία ώστε να αποφέρει μόνον περίπου το 3 % του συνολικού εισοδήματος;

Ασκεί συναφώς επιρροή το ζήτημα αν, κατά την έννοια του δεύτερου ερωτήματος, ο συντονισμός στη διμερή σχέση, αφενός, μεταξύ των μέχρι τούδε εμπλεκόμενων κρατών και, αφετέρου, μεταξύ ενός από τα μέχρι τούδε εμπλεκόμενα κράτη και του «άλλου» κράτους πρέπει να γίνεται χωριστά;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Κανονισμός (ΕΕ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για το[ν] συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας

Κανονισμός (ΕΚ) 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας

Κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Ο αναιρεσίβλητος έχει την αυστριακή υπηκοότητα και την υπηκοότητα του Λιχτενστάιν, κατοικεί στην Αυστρία και, κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα (από 1.1.2017 έως 31.3.2018) εργάστηκε ως μη μισθωτός γιατρός στην Αυστρία, το

Λιχτενστάιν και την Ελβετία. Το 19 % περίπου του εισοδήματός του αποκτήθηκε στην Αυστρία, το 78 % στο Λιχτενστάιν και το 3 % στην Ελβετία. Άρχισε να ασκεί δραστηριότητα στην Ελβετία την 1.1.2017. Προηγούμενος, υπαγόταν σαφώς στο αυστριακό δίκαιο κοινωνικής ασφάλειας λόγω της κατοικίας του στην Αυστρία δυνάμει του άρθρου 14α, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71.

- 2 Στις 14 Απριλίου 2020, ο αναιρεσίβλητος ζήτησε από τον αναιρεσείοντα, τον Sozialversicherungsanstalt (οργανισμό κοινωνικών ασφαλίσεων), την έκδοση εντύπου E 101 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1408/71, για το χρονικό διάστημα από 1.1.2017 έως 31.3.2018, από το οποίο προκύπτει ότι ο αιτών υπάγεται στο αυστριακό δίκαιο κοινωνικής ασφάλειας.
- 3 Ο Sozialversicherungsanstalt (οργανισμός κοινωνικών ασφαλίσεων) εξέλαβε την αίτηση ως αίτηση για την έκδοση εντύπου A1 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 883/2004, σε συνδυασμό με τον κανονισμό (ΕΕ) 987/2009 και με απόφαση της 21ης Οκτωβρίου την απέρριψε με την αιτιολογία ότι μολονότι σε σχέση με το Λιχτενστάιν ισχύει βάσει της Συμφωνίας ΕΟΧ, ο κανονισμός (ΕΚ) 883/2004, σε συνδυασμό με τον κανονισμό (ΕΚ) 987/2009 (και σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 87 του κανονισμού [ΕΚ] 883/2004, ο κανονισμός [ΕΟΚ] 1408/71) και σε σχέση με την Ελβετία, βάσει της Συμφωνίας για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων μεταξύ της ΕΕ και της Ελβετίας, επίσης ο κανονισμός (ΕΚ) 883/2004 σε συνδυασμό με τον κανονισμό (ΕΚ) 987/2009, δεν υπάρχει όμως μια γενική συμφωνία για τον πλήρη ευρωπαϊκό συντονισμό, στην οποία να υπάγονται από κοινού τα κράτη της ΕΕ, τα κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ και η Ελβετία. Ως εκ τούτου, οι δραστηριότητες του αναιρεσίβλητου κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα πρέπει να υπαχθούν χωριστά στις νομοθεσίες της Αυστρίας, του Λιχτενστάιν και της Ελβετίας.
- 4 Ο αναιρεσίβλητος άσκησε προσφυγή κατά της εν λόγω αποφάσεως, η οποία με απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2022 έγινε δεκτή από το Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, Αυστρία). Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι σε σχέση με τον αναιρεσίβλητο έπρεπε να εκδοθεί έντυπο E 101 ή A1, σύμφωνα με το οποίο, κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα, για τις εν λόγω δραστηριότητες ισχύει το αυστριακό δίκαιο κοινωνικής ασφάλειας, τόσο για τη δραστηριότητά του στο Λιχτενστάιν όσο και για τη δραστηριότητά του στην Ελβετία.
- 5 Κατά το Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο), αρχικώς ο αναιρεσίβλητος υπαγόταν σαφώς στο αυστριακό δίκαιο κοινωνικής ασφάλειας· ωστόσο, κατόπιν της ενάρξεως της δραστηριότητάς του στην Ελβετία είναι αμφίβολο αν οι μέχρι τούδε κρίσιμες διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 εξακολουθούν να τυγχάνουν εφαρμογής. Δεν απαιτείται, όμως, η ύπαρξη ειδικής γενικής συμφωνίας. Η κατάσταση «επαγγελματική δραστηριότητα Αυστρία–Λιχτενστάιν» πρέπει να κριθεί βάσει της Συμφωνίας ΕΟΧ και για την κατάσταση «επαγγελματική δραστηριότητα Αυστρία–Ελβετία» ισχύει η Συμφωνία για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων.

6. Εν προκειμένω, σύμφωνα με τη Συμφωνία ΕΟΧ, τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004 και, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του εν λόγω κανονισμού, ο αναιρεσίβλητος υπάγεται μέχρι σήμερα ως προς την παράλληλη επαγγελματική δραστηριότητά του στην Αυστρία και το Λιχτενστάιν στις διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71. Η έναρξη της δραστηριότητάς του στην Ελβετία δεν καλύπτεται από τη Συμφωνία ΕΟΧ και δεν συνεπάγεται καμία μεταβολή της καταστάσεως κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 8, του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004. Επομένως, αναφορικά με την παράλληλη επαγγελματική δραστηριότητα στην Αυστρία και το Λιχτενστάιν, θα πρέπει να χορηγηθεί στον αναιρεσίβλητο, όπως και μέχρι πρότινος, πιστοποιητικό E 101, σύμφωνα με το οποίο αυτός υπάγεται στην υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση στην Αυστρία.
7. Οι παράλληλες επαγγελματικές δραστηριότητες στη σχέση Αυστρίας και Ελβετίας πρέπει να κριθούν βάσει της Συμφωνίας για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004. Δεδομένου ότι το ουσιώδες μέρος της δραστηριότητας ασκείται στην Αυστρία (το κράτος μέλος κατοικίας), η δραστηριότητα στην Ελβετία υπάγεται επίσης στο αυστριακό δίκαιο κοινωνικής ασφαλίσεως.
8. Ο Sozialversicherungsanstalt (οργανισμός κοινωνικών ασφαλίσεων) άσκησε αναίρεση κατά της εν λόγω αποφάσεως ενώπιον του Verwaltungsgerichtshof (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου, Αυστρία). Ισχυρίστηκε ότι τίθεται το ζήτημα του τρόπου με τον οποίο αλληλεπιδρούν στη συγκεκριμένη περίπτωση ο κανονισμός (ΕΚ) 883/2004, ο κανονισμός (ΕΚ) 987/2009 και ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71. Η κρίση του Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακού Διοικητικού Δικαστηρίου) είναι λανθασμένη, διότι οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης δεν τυγχάνουν εφαρμογής στη σχέση μεταξύ των τριών εμπλεκόμενων κρατών. Αντιθέτως, οι δραστηριότητες του αναιρεσίβλητου θα πρέπει να υπαχθούν χωριστά στη νομοθεσία της Αυστρίας, του Λιχτενστάιν και της Ελβετίας.
9. Ο αναιρεσίβλητος ισχυρίστηκε ότι η απόφαση του Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακού Διοικητικού Δικαστηρίου) είναι ορθή κατ' αποτέλεσμα, ως προς το ότι η κατάσταση δεν έπρεπε να χωριστεί σε σχέση Αυστρίας-Λιχτενστάιν και σε σχέση Αυστρίας-Ελβετίας. Το ζήτημα αν τυγχάνει εφαρμογής το δίκαιο κοινωνικής ασφαλίσεως της Αυστρίας ή του Λιχτενστάιν αφορά μόνο τη σχέση μεταξύ του αυστριακού Sozialversicherungsanstalt (οργανισμού κοινωνικών ασφαλίσεων) και των αρχών του Λιχτενστάιν. Δεν απαιτείται γενική συμφωνία ούτε είναι προφανές γιατί χωρίς τέτοια συμφωνία ο κανονισμός 883/2004 δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής. Πρόκειται για ζήτημα που αφορά τη Συμφωνία ΕΟΧ με τα παραρτήματά της και συνακόλουθα και τον κανονισμό 883/2004, γεγονός που οδηγεί στην εφαρμογή του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71.
10. Ισχυρίστηκε, περαιτέρω, ότι δεν υφίσταται κλασική περίπτωση εμπλοκής τρίτων χωρών, δεδομένου ότι αμφότεροι οι προαναφερθέντες κανονισμοί ισχύουν και σε σχέση με το Λιχτενστάιν και την Ελβετία (εκεί λόγω της Συμφωνίας για την

ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων). Θα ήταν παράδοξο να καθίσταται ατελέσφορο το δίκαιο της Ένωσης, το οποίο εφαρμόζεται υποχρεωτικώς στην Αυστρία, λόγω της διμερούς σχέσεως Ελβετίας–Λιχτενστάιν. Η εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004 δεν εξαρτάται ούτε από την ύπαρξη γενικής συμφωνίας. Δεδομένου ότι η σχετική κατάσταση δεν μεταβλήθηκε λόγω της δραστηριότητας στην Ελβετία (η οποία συνιστά το 3 % του εισοδήματος), εξακολουθεί να υφίσταται υποχρέωση κοινωνικής ασφάλισης στην Αυστρία για το επίμαχο χρονικό διάστημα.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 11 Το ζήτημα της εφαρμοστέας νομοθεσίας κοινωνικής ασφάλειας για τα κράτη μέλη της Ένωσης αναφορικά με πολίτη που ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα σε περισσότερα κράτη διέπεται από τον κανονισμό (ΕΚ) 883/2004, σε συνδυασμό με τον κανονισμό (ΕΚ) 987/2009. Το εν λόγω δίκαιο συντονισμού της Ένωσης έχει αναγνωριστεί ως εφαρμοστέο ακόμη και σε σχέση με άλλα κράτη, μέσω Συμφωνιών, όπως η Συμφωνία ΕΟΧ ή η Συμφωνία για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων μεταξύ της ΕΕ και της Ελβετίας. Καμία από τις δύο αυτές Συμφωνίες δεν περιλαμβάνει βάση για την ένταξη των υπηκόων τρίτων κρατών στον συντονισμό, ούτε υφίσταται ρύθμιση αναφορικά με τον συντονισμό σε σχέση με την αντίστοιχη άλλη Συμφωνία, ούτε συνολική συμφωνία που να καλύπτει τόσο τα κράτη ΕΟΧ όσο και την Ελβετία.

Επί του πρώτου και του δεύτερου ερωτήματος

- 12 Ελλείψει τέτοιας συνολικής συμφωνίας, η Συμφωνία ΕΟΧ και η Συμφωνία για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων πρέπει, κατά τη σχετική εκτίμηση του Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακού Διοικητικού Δικαστηρίου) να εξεταστούν χωριστά και να εκδοθούν δύο ξεχωριστά πιστοποιητικά σχετικά με τις νομοθεσίες της κοινωνικής ασφάλειας που τυγχάνουν εφαρμογής, ήτοι αφενός, στη σχέση Αυστρίας–Λιχτενστάιν και αφετέρου, στη σχέση Αυστρίας–Ελβετίας.
- 13 Κατά τον αναιρεσίβλητο, η σχέση Αυστρίας–Λιχτενστάιν πρέπει ομοίως να κριθεί χωριστά, ενώ παρέλκει η κρίση αναφορικά με τη σχέση Αυστρίας–Ελβετίας στην περίπτωση αυτή.
- 14 Κατά την άποψη του Sozialversicherungsanstalt (οργανισμού κοινωνικών ασφαλίσεων), δεν απαιτείται καθόλου συντονισμός βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004, σε συνδυασμό με τον κανονισμό (ΕΚ) 987/2009 στην περίπτωση αυτή.
- 15 Η προσέγγιση του Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακού Διοικητικού Δικαστηρίου) δεν φαίνεται να συνάδει προς τον σκοπό του δικαίου συντονισμού, ο οποίος συνίσταται στον καθορισμό μίας μόνον εφαρμοστέας νομοθεσίας σε κάθε πρόσωπο για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Αυτή η αρχή της εφαρμογής μίας μόνο νομοθεσίας σημαίνει επίσης ότι ο καθορισμός της εφαρμοστέας νομοθεσίας σύμφωνα με το δίκαιο του συντονισμού, δεν συνδέεται με τη

δραστηριότητα, αλλά με το πρόσωπο. Ως εκ τούτου, δεν είναι εκ προοιμίου δυνατή η έκδοση δύο διαφορετικών πιστοποιητικών E 101 ή A1 για το ίδιο πρόσωπο και για το ίδιο χρονικό διάστημα.

- 16 Στην περίπτωση αυτή, μόνον συμπτωματικώς κατέληξαν οι δύο διαφορετικές προσεγγίσεις του Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακού Διοικητικού Δικαστηρίου) στο ότι η αυστριακή νομοθεσία τυγχάνει εφαρμογής. Εάν η κατάσταση ήταν ελαφρώς διαφορετική, θα μπορούσε στο πλαίσιο χωριστής εξετάσεως μόνο των διμερών σχέσεων να προκύψει ταυτόχρονη εφαρμογή των νομοθεσιών διαφορετικών κρατών. Η προσέγγιση του αναιρεσίβλητου θα οδηγούσε επίσης, τελικά, στο ίδιο αποτέλεσμα. Πράγματι, από τη στιγμή που θα ανέκυπτε διαφορά αναφορικά με την εφαρμοστέα νομοθεσία σε σχέση με την Ελβετία, θα έπρεπε να ληφθεί απόφαση η οποία ενδεχομένως θα συγκρουόταν με τον καθορισμό της εφαρμοστέας διαδικασίας σε σχέση με το Λιχτενστάιν.
- 17 Ένα τέτοιο αποτέλεσμα θα μπορούσε να αποφευχθεί μόνον αν από την εφαρμογή του δικαίου συντονισμού της ΕΕ βάσει της Συμφωνίας ΕΟΧ και της Συμφωνίας για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων με την Ελβετία συναγόταν ότι σε τριμερή περίπτωση, όπως η υπό κρίση, ο συντονισμός πρέπει να γίνεται από κοινού μεταξύ όλων των κρατών και όχι χωριστά ως προς τις αντίστοιχες διμερείς καταστάσεις. Ωστόσο, ελλείπει συνολικής συμφωνίας, δεν υπάρχει εμφανώς σχετική νομική βάση.
- 18 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι για τους λόγους αυτούς, στην υπό κρίση περίπτωση οι κανόνες συντονισμού του δικαίου της Ένωσης δεν εφαρμόζονται ούτε έμμεσα ούτε άμεσα. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι η εφαρμογή του δικαίου συντονισμού στη σχέση Αυστρίας–Λιχτενστάιν καθίσταται ατελέσφορη λόγω της Συμφωνίας με την Ελβετία, δεδομένου ότι η Συμφωνία δεν περιέχει ρυθμίσεις που θα εμπόδιζαν την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004. Αντιθέτως, η μη εφαρμογή του προκύπτει από το γεγονός ότι ούτε ο κανονισμός ούτε η Συμφωνία ρυθμίζουν την περίπτωση τριμερούς καταστάσεως και ότι μια χωριστή εξέταση υπό την αντίστοιχη εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού σε διμερείς καταστάσεις, αντίκειται στην αρχή της εφαρμογής μίας μόνο νομοθεσίας.
- 19 Δεδομένου ότι η ερμηνεία του αιτούντος δικαστηρίου δεν είναι τόσο προφανής ώστε να μην αφήνει περιθώριο για εύλογη αμφιβολία, έπρεπε να υποβληθούν τα δύο πρώτα προδικαστικά ερωτήματα προς έκδοση προδικαστικής αποφάσεως.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 20 Σε περίπτωση που ο κανονισμός (ΕΚ) 883/2004 εφαρμόζεται εν προκειμένω, τίθεται το ζήτημα πώς πρέπει να ερμηνευθεί η μεταβατική διάταξη του άρθρου 87, παράγραφος 8.
- 21 Μέχρι την έναρξη της επαγγελματικής του δραστηριότητας στην Ελβετία, ο αναιρεσίβλητος υπαγόταν σαφώς στο αυστριακό δίκαιο κοινωνικής ασφάλειας λόγω της κατοικίας του δυνάμει του άρθρου 14α, παράγραφος 2, του κανονισμού

(ΕΟΚ) 1408/71. Ο κανονισμός (ΕΚ) 883/2004 δεν περιέχει παρόμοια διάταξη. Αντιθέτως, δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφος 2, αυτού, στις μη μισθωτές δραστηριότητες που ασκούνται σε περισσότερα κράτη μέλη εφαρμόζεται η νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας, μόνον εάν ουσιώδες μέρος της δραστηριότητας ασκείται σε αυτό· σε αντίθετη περίπτωση, εφαρμόζεται η νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το επίκεντρο των δραστηριοτήτων. Στην προκειμένη περίπτωση, η διάταξη αυτή θα οδηγούσε πράγματι στην εφαρμογή του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης του Λιχτενστάιν, αλλά λόγω της μεταβατικής διατάξεως του άρθρου 87, παράγραφος 8, του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004, εξακολουθούσε κατ' αρχάς να τυγχάνει εφαρμογής το αυστριακό δίκαιο. Η έναρξη πρόσθετης μη μισθωτής δραστηριότητας σε ένα ακόμη κράτος που υπόκειται στο δίκαιο συντονισμού, η οποία αποφέρει το 3 % του συνολικού εισοδήματος, δεν θα μπορούσε να οδηγήσει σε διαφορετική δικαιοδοσία στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 14α, παράγραφος 2, αυτού, μόνον το κράτος κατοικίας έχει σημασία, εφόσον μέρος της δραστηριότητας ασκείται σε αυτό. Στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004, μια τόσο μικρής σημασίας επαγγελματική δραστηριότητα δεν θα μπορούσε επίσης να μεταβάλει την εφαρμογή της νομοθεσίας του κράτους μέλους κατοικίας στο οποίο ασκείται ουσιώδες μέρος της δραστηριότητας.

- 22 Στο πλαίσιο αυτό, δεν φαίνεται να υφίσταται μεταβολή της «σχετικής καταστάσεως» κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 8, του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004, εάν σε ήδη ασκούμενες μη μισθωτές δραστηριότητες προστεθεί και μια μικρής σημασίας μη μισθωτή δραστηριότητα η οποία ασκείται σε ένα ακόμη κράτος που υπόκειται στο δίκαιο συντονισμού (και το οποίο δεν είναι το κράτος κατοικίας), δεδομένου ότι αυτό είναι αμελητέο για τον καθορισμό της εφαρμοστέας νομοθεσίας τόσο δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004, όσο και δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71.
- 23 Θα μπορούσε, όμως, επίσης να υποστηριχθεί ότι μια άλλη δραστηριότητα σε ένα άλλο κράτος που υπόκειται στο δίκαιο συντονισμού σημαίνει πάντως μεταβολή της σχετικής καταστάσεως, διότι ένα ακόμη κράτος πρέπει πλέον να ενταχθεί στον συντονισμό, ακόμη και αν το γεγονός αυτό δεν οδηγεί σε μεταβολή της δικαιοδοσίας. Αν γίνει, ωστόσο, δεκτή η άποψη αυτή, τίθεται το ζήτημα αν μια τόσο μικρής σημασίας δραστηριότητα, όπως στην υπό κρίση υπόθεση, επιφέρει μεταβολή της σχετικής καταστάσεως.
- 24 Αν, ωστόσο, η εφαρμογή της νομοθεσίας της κοινωνικής ασφάλειας στη σχέση μεταξύ δύο κρατών ΕΟΧ πρέπει να κριθεί ανεξάρτητα από την κατάσταση σε σχέση με την Ελβετία, η έναρξη δραστηριότητας στην Ελβετία δεν θα έπρεπε εκ των προτέρων να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της κρίσεως επί της σχέσεως των κρατών ΕΟΧ. Επομένως, κατά την κρίση του αιτούντος δικαστηρίου –η οποία συμπίπτει συναφώς με την κρίση του Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακού Διοικητικού Δικαστηρίου)–, δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα ούτε τη μεταβολή της σχετικής καταστάσεως κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 8, του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004.

- 25 Ούτε η απάντηση στο ερώτημα αυτό, καθώς και στο συμπληρωματικό ερώτημά του, είναι αρκούντως σαφής και για τον λόγο αυτόν πρέπει να υποβληθεί στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ